لەبلاوکراوەکانی ماڵپەڕی ئیمان وەن
www.iman1.com

(12) مانەوە لەمزگەوتدا (اعتكاف)

(1)ئەوەی دەیەوێت لەمزگەوت بمێنێتەوە کەی دەست بەکاربێت

624ـ عَنْ عَائِشَةَ (﵂) قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّـه (ﷺ) إِذَا أَرَادَ أَنْ يَعْتَكِفَ صَلَّى الْفَجْرَ ثُمَّ دَخَلَ مُعْتَكَفَهُ، وَإِنَّهُ أَمَرَ بِخِبَائِهِ فَضُرِبَ، أَرَادَ الاعْتِكَافَ فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ، فَأَمَرَتْ زَيْنَبُ بِخِبَائِهَا فَضُرِبَ، وَأَمَرَ غَيْرُهَا مِنْ أَزْوَاجِ النَّبِيِّ (ﷺ) بِخِبَائِهِ فَضُرِبَ، فَلَمَّا صَلَّى رَسُولُ اللَّـه (ﷺ) الْفَجْرَ، نَظَرَ فَإِذَا الْأَخْبِيَةُ، فَقَالَ: ((آلْبِرَّ تُرِدْنَ)). فَأَمَرَ بِخِبَائِهِ فَقُوِّضَ، وَتَرَكَ الاعْتِكَافَ فِي شَهْرِ رَمَضَانَ، حَتَّى اعْتَكَفَ فِي الْعَشْرِ الْأَوَّلِ مِنْ شَوَّالٍ. [بخاري/ الاعتكاف/ 1928]

(عائشە) (﵂) دەڵێ: پێغەمبەر (ﷺ) : کاتێ دەیویست لەمزگەوتدا بمێنێتەوە، نوێژی بەیانی دەکردو ئەوسا دەچووە ئەو شوێنەی کە تێیدا دەمایەوە، جارێکیان فەرمانی دا چادرێکی بۆ هەڵدرا، دەیویست دەڕۆژی کۆتایی ڕەمەزان بمێنێتەوە، زەینەبیش فەرمانی داچادری بۆ هەڵدرا، کاتێ پێغەمبەر (ﷺ) نوێژی بەیانی کرد، سەیری کرد چەندەها چادر هەیە فەرموی: ((دەیانەوێت خێرو چاکەیان دەست بکەوێت))؟ ئینجا فەرمانی دا چادرەکەی خۆی لابرێ، وازی لە اعتکاف هێنا لەو ڕەمەزانەداو، دەی یەکەمی شەوال اعتکافی کرد.

(2) مانەوە لەدەشەوی یەکەم و دەشەوی ناوەڕاست دا.

625. عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ (﵁) قَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّـه (ﷺ) اعْتَكَفَ الْعَشْرَ الْأَوَّلَ مِنْ رَمَضَانَ، ثُمَّ اعْتَكَفَ الْعَشْرَ الْأَوْسَطَ فِي قُبَّةٍ تُرْكِيَّةٍ عَلَى سُدَّتِهَا حَصِيرٌ. قَالَ: فَأَخَذَ الْحَصِيرَ بِيَدِهِ فَنَحَّاهَا فِي نَاحِيَةِ الْقُبَّةِ، ثُمَّ أَطْلَعَ رَأْسَهُ فَكَلَّمَ النَّاسَ فَدَنَوْا مِنْهُ، فَقَالَ: ((إِنِّي اعْتَكَفْتُ الْعَشْرَ الْأَوَّلَ، أَلْتَمِسُ هَذِهِ اللَّيْلَةَ، ثُمَّ اعْتَكَفْتُ الْعَشْرَ الْأَوْسَطَ، ثُمَّ أُتِيتُ فَقِيلَ لِي: إِنَّهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ، فَمَنْ أَحَبَّ مِنْكُمْ أَنْ يَعْتَكِفَ، فَلْيَعْتَكِفْ)). فَاعْتَكَفَ النَّاسُ مَعَهُ، قَالَ: ((وَإِنِّي أُرِيتُهَا لَيْلَةَ وِتْرٍ، وَإِنِّي أَسْجُدُ صَبِيحَتَهَا فِي طِينٍ وَمَاءٍ)). فَأَصْبَحَ مِنْ لَيْلَةِ إِحْدَى وَعِشْرِينَ، وَقَدْ قَامَ إِلَى الصُّبْحِ، فَمَطَرَتِ السَّمَاءُ، فَوَكَفَ الْمَسْجِدُ، فَأَبْصَرْتُ الطِّينَ وَالْمَاءَ، فَخَرَجَ حِينَ

فَرَغَ مِنْ صَلَاةِ الصُّبْحِ، وَجَبِينُهُ وَرَوْثَةُ أَنْفِهِ فِيهِمَا الطِّينُ وَالْمَاءُ، وَإِذَا هِيَ لَيْلَةُ إِحْدَى وَعِشْرِينَ مِنَ الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ. [بخاري/ صلاة التراويح/ 1914]

(ابوسعيد الخدري) (ﷺ) دەڵێ: پێغەمبەر (ﷺ): لەدەشەوی سەرەتای ڕەمەزاندا (اعتكاف)ی كرد، پاشان لەدەشەوی ناوەڕاستا (اعتكعاف)ی كرد لەچادرێكی گومەزی توركیدا، چەتری بەردەرگاكەی حەسیرێك بوو، حەسیرەكەی بەدەستی پیرۆزی لابردو خستیە سوچێكی چادرەكەوە، ئینجا سەری دەرهێناو قسەی بۆ خەڵكی كرد، ئەوانیش لێی نزیك بوونەوەو فەرموی: ((من دە شەوی یەكەم اعتكافم كرد و بەتەمای ئەو شەوە بووم [شەوی قەدر]، پاشان دەشەوی ناوەڕاست مامەوە دوای ئەوە هاتن بۆ لام و پێم وترا: ئەو شەوە لەدە شەوی كۆتاییدایە، هەركەس لە ئێوە پێی خۆشە بمێنێتەوە بابمێنێتەوە) خەڵك لەخزمەتی‌دا مانەوە. ئینجا فەرمووی (من وام دیوە لەخەوندا كەشەوێكی تاك بێت، لەو خەونەمدا وام دی كە بەیانیەكەی لەقوڕاودا سوجدەم دەبرد.) جا بەیانی بیست و یەك هەستا بۆ نوێژی بەیانی باران باری بوو. مزگەوت دڵۆپەی كردبوو، قوڕاوەكەی دی كاتێ لێبۆوە ناوچەوان و سەری لووتی قوڕاویان پێوە بوو. ئەوشەوە شەوی بیست و یەك بوو لەدەی كۆتایی.

(3) مانەوە لەمزگەوتدا لەدەشەوی كۆتایی‌ڕەمەزاندا

626ـ عَنْ عَائِشَةَ (ﷺ): أَنَّ النَّبِيَّ (ﷺ) كَانَ يَعْتَكِفُ الْعَشْرَ الْأَوَاخِرَ مِنْ رَمَضَانَ حَتَّى تَوَفَّاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ، ثُمَّ اعْتَكَفَ أَزْوَاجُهُ مِنْ بَعْدِهِ. [بخاري/ الاعتكاف/ 1922]

(عائشە) (ﷺ) دەڵێ: پێغەمبەر (ﷺ): دەشەوی كۆتای ڕەمەزان لەمزگەوتدا دەمایەوە هەتا خوای گەورە بردیەوە بۆ لای خۆی، پاشان هاوسەرەكانی دوای خۆی ئەوكارەیان كرد.

(4) خۆماندووكردن لەدەشەوی كۆتای ڕەمەزاندا

627ـ عَنْ عَائِشَةَ (ﷺ) قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ أَحْيَا اللَّيْلَ وَأَيْقَظَ أَهْلَهُ، وَجَدَّ، وَشَدَّ الْمِئْزَرَ. [بخاري/ صلاة التراويح/ 1920]

(عائشە) (ﷺ) دەڵێ: پێغەمبەر (ﷺ): كاتێ گەیشتە دەشەوی كۆتایی [ڕەمەزان] شەوگاری (بەخوا پەرستی) دەبردەسەرو، خێزانەكانی هەڵ دەسان و خۆی ماندودەكردو پشتوێنی لێ قایم دەكرد.

(5) گەڕان بەدوای شەوی قەدرا

628ـ عن ابْنَ عُمَرَ (ﭬ) قالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّه (ﷺ): ((الْتَمسُوهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ –يَعْنِي لَيْلَةَ الْقَدْرِ– فَإِنْ ضَعُفَ أَحَدُكُمْ أَوْ عَجَزَ فَلَا يُغْلَبَنَّ عَلَى السَّبْعِ الْبَوَاقِي)). [بخاري/ صلاة التراويح/ 1911]

(ابن عمر) (ﭬ) دەڵێ: پێغەمبەر (ﷺ): فەرمویەتی: ((بگەڕێن بەشوێنی دە شەوی کۆتایدا–واتە شەوی قەدر– ئەگەر کەسێکتان بێ هێز بوو یان نەیتوانی با حەوتەکەی کۆتای لەدەست خۆی نەدات.

*/شەوی قەدر شەوی بیست و یەکە ... سەیری فەرموودەی ژمارە 632 بکە.

(6) شەوی قەدر شەوی بیست و یەکە

قَد تقدم حديث أبي سعيد الخدري (ﭬ) فِي ذلك [رقم: 632].

پێشتر ئەم فەرموودەیە باس کرا لەژمارە (632)دا.

(7) شەوی قەدر شەوی بیست و سێیە.

629ـ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أُنَيْسٍ (ﭬ): أَنَّ رَسُولَ اللَّه (ﷺ) قَالَ: ((أُرِيتُ لَيْلَةَ الْقَدْرِ ثُمَّ أُنْسِيتُهَا، وَأَرَانِي صُبْحَهَا أَسْجُدُ فِي مَاءٍ وَطِينٍ)). قَالَ: فَمُطِرْنَا لَيْلَةَ ثَلَاثٍ وَعِشْرِينَ، فَصَلَّى بِنَا رَسُولُ اللَّه (ﷺ) فَانْصَرَفَ وَإِنَّ أَثَرَ الْمَاءِ وَالطِّينِ عَلَى جَبْهَتِهِ وَأَنْفِهِ. قَالَ: وَكَانَ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أُنَيْسٍ يَقُولُ: ثَلَاثٍ وَعِشْرِينَ.

(عبدالله ی کوڕی انیس) (ﭬ) دەڵێ: پێغەمبەر (ﷺ) فەرمووی: ((شەوی قەدرم نیشان درا و پاشان بیرم برایەوە، لەخەونم دابینم سوجدەم دەبرد لە قوڕاودا)). دەڵێ: شەوی بیست و سێ بارانمان بۆ باری، پێغەمبەری خوا (ﷺ) نوێژی بۆ کردین و ئەمجا ڕۆیی، شوێنەواری قوڕاوەکە لەسەر ناوچەوان و لووتی دیار بوو... ڕاوی دەڵێ: (عبدالله کوڕی انیس) دەیوت: شەوی بیست و سێبوو.

(8) لە نۆ و حەوت و پێنجدا هەوڵی بۆ بدە.

630ـ عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ (ﷺ) قَالَ: اعْتَكَفَ رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) الْعَشْرَ الْأَوْسَطَ مِنْ رَمَضَانَ، يَلْتَمِسُ لَيْلَةَ الْقَدْرِ قَبْلَ أَنْ تُبَانَ لَهُ، فَلَمَّا انْقَضَيْنَ أَمَرَ بِالْبِنَاءِ فَقُوِّضَ، ثُمَّ أُبِينَتْ لَهُ أَنَّهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ، فَأَمَرَ بِالْبِنَاءِ فَأُعِيدَ، ثُمَّ خَرَجَ عَلَى النَّاسِ فَقَالَ: ((يَا أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّهَا كَانَتْ أُبِينَتْ لِي لَيْلَةُ الْقَدْرِ، وَإِنِّي خَرَجْتُ لِأُخْبِرَكُمْ بِهَا، فَجَاءَ رَجُلَانِ يَحْتَقَّانِ مَعَهُمَا الشَّيْطَانُ، فَنُسِّيتُهَا، فَالْتَمِسُوهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ، الْتَمِسُوهَا فِي التَّاسِعَةِ وَالسَّابِعَةِ وَالْخَامِسَةِ)). قَالَ: قُلْتُ: يَا أَبَا سَعِيدٍ إِنَّكُمْ أَعْلَمُ بِالْعَدَدِ مِنَّا. قَالَ: أَجَلْ نَحْنُ أَحَقُّ بِذَلِكَ مِنْكُمْ. قَالَ: قُلْتُ: مَا التَّاسِعَةُ وَالسَّابِعَةُ وَالْخَامِسَةُ؟ قَالَ: إِذَا مَضَتْ وَاحِدَةٌ وَعِشْرُونَ فَالَّتِي تَلِيهَا ثِنْتَيْنِ وَعِشْرِينَ، وَهِيَ التَّاسِعَةُ. فَإِذَا مَضَتْ ثَلَاثٌ وَعِشْرُونَ فَالَّتِي تَلِيهَا السَّابِعَةُ، فَإِذَا مَضَى خَمْسٌ وَعِشْرُونَ فَالَّتِي تَلِيهَا الْخَامِسَةُ. [بخاري/ صلاة التراويح/ 1912]

(ابو سعيد الخدری) (ﷺ) دەڵێ: پێغەمبەر (ﷺ) لە دە شەوی ناوەڕاستی ڕەمەزاندا لە مزگەوت مایەوە بۆ ئەوەی ڕێی لەشەوی قەدر بکەوێت، کاتێ کەدەشەوەکە تەواو بوو ئەو شوێنەی کە دروستی کردبوو هەڵی وەشان، پاشان بۆی دەرکەوت کە لەدەشەوی کۆتاییدایە، فەرمانی‌دا کە شوێنەکە دروست بکرێتەوە، ئینجا چوە ناو خەڵکی و فەرموی: ((خەڵکینە من شەوی قەدرم بۆ دەردەکەوت و دەرچووم کە پێتان بڵێم، دوپیاوهاتن کێشەیان هەبوو هەریەکەیان خۆی بە خاوەنی حەق دەزانی و شەیتانیشیان لەگەڵدابوو، ئیتر لەبیرم برایەوە، جالە دەشەوی کۆتایی ڕەمەزاندا بۆی بگەڕێن هەوڵی بۆ بدەن لە نۆهەم و حەوت و پێنجەمدا، منیش وتم :ئەی (ابو سعید) ئێوە لەژمارە شارەزا ترن لە ئێمە، وتی: بەڵێ ئێمە زیاتر خاوەن حەقین لەوەدا.. وتم: نۆهەم و حەوتەم و پێنجەم چی‌یە؟ وتی: کاتێ بیست و یەك تێپەڕی بەشوێنی‌دا کاتێ بیست و دوو دێت ئەوە نۆهەمە، کاتێ بیست و سێ تێپەڕی، ئەوەی بە شوێنی‌دا دێت ئەوە حەوتەمە، ئەگەر بیست و پێنج تێپەڕی ئەوەی بە شوێنی‌دا دێت پێنجەمە.

(9) شەوی قەدر بیست و حەوتە

631ـ عن زِرِّ بْنَ حُبَيْشٍ (ﷺ) قال: سَأَلْتُ أُبَيَّ بْنَ كَعْبٍ (ﷺ) فَقُلْتُ: إِنَّ أَخَاكَ ابْنَ مَسْعُودٍ يَقُولُ: مَنْ يَقُمِ الْحَوْلَ يُصِبْ لَيْلَةَ الْقَدْرِ، فَقَالَ: رَحِمَهُ اللَّهُ، أَرَادَ أَنْ لَا

يَتَّكِلَ النَّاسُ، أَمَا إِنَّهُ قَدْ عَلِمَ أَنَّهَا فِي رَمَضَانَ، وَأَنَّهَا فِي الْعَشْرِ الْأَوَاخِرِ، وَأَنَّهَا لَيْلَةُ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ، ثُمَّ حَلَفَ -لَا يَسْتَثْنِي- أَنَّهَا لَيْلَةُ سَبْعٍ وَعِشْرِينَ. فَقُلْتُ: بِأَيِّ شَيْءٍ تَقُولُ ذَلِكَ يَا أَبَا الْمُنْذِرِ؟ قَالَ: بِالْعَلَامَةِ -أَوْ بِالْآيَةِ- الَّتِي أَخْبَرَنَا رَسُولُ اللَّهِ (ﷺ) أَنَّهَا تَطْلُعُ يَوْمَئِذٍ لَا شُعَاعَ لَهَا.

(زر بن حبيش) (رضي الله عنه) دەڵێ: پرسیارم کرد لە (أُبي کوڕی سعد) (رضي الله عنه) و وتم (مسعود)ی برات دەڵێت: ئەوەی بەدرێژای ساڵ شەو و ڕۆژ شەو نوێژ بکات بەشەوی قەدر دەگات، دیارە ڕەحمەتی خوای لێ بێ ویستویەتی خەڵکی پاڵ نەدەنەوە، چونکە ئەو چاك دەزانێت کەلەڕەمەزاندایە، وە لە دە شەوی کۆتایشدایە و شەوی بیست و حەوتیشە، پاشان سوێندی خوارد بەبێ دودڵی کە شەوی بیست و حەوتە، منیش ووتم: بەچ شتێك [بەڵگەیەك] ئەوە دەڵێیت ئەی [ابو منذر]؟ ووتی بەو نیشانەو بەڵگەیەیەی کە پێغەمبەر (ﷺ) باسی فەرمووە، کە ئەویش ئەوەیە کاتێ خۆر هەڵدێت تیشکی نیەیە.

لەبڵاوکراوەکانی ماڵپەڕی ئیمان وەن
www.iman1.com
هەمیشە لەگەڵمان بن بۆنوویێوونەوەی ئیمان
Imanonekurd@yahoo.com